

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

یونس نگاه

۰۹ مارچ ۲۰۲۴

یونس نگاه

سیستم‌ها، نهادها و سنت‌ها را هدف بگیرید

در روز جهانی زن از همه مادران و خواهران ما در افغانستان، پاکستان، ایران و سراسر جهان یاد می‌کنیم که عمر عزیزشان در زنجیر محدودیت‌هایی می‌گذرد که از شمار بیرون است. این محدودیت‌ها مانع درخشش توانایی‌های زنان در زیبا و مفید و شاد زیستن می‌شوند. این محدودیت‌ها آنان را به کودکان درجه دو، نوجوانان بی‌اختیار در انتخاب شیوه زندگی، میان‌سالان گرفتار در مسؤلیت‌های بسیار و صلاحیت‌های ناچیز، و پیر زنانی بدل می‌کنند که بسیار بیشتر از مردان هم‌خانه و هم‌محله خود کار کرده‌اند ولی نادارتر از همه اند.

برای نجات باید نظام‌های حاکم، نهادهای سمت‌وسو دهنده موج‌های سیاسی و اقتصادی، و سنت‌های تنیده در ذهن و رفتار خود را هدف قرار دهیم نه فرد یا افراد را. با سرکوب، دشنام و حتی تغییر افراد نمی‌توانیم وضعیت عمومی را تغییر دهیم. هر تلاشی مهم است، از جمله تربیت کودکانی که به خطرهای تبعیض آگاهند، بحث و حتی مبارزه با مردانی که مانع کار و آزادی زنان می‌شوند، اما تا زمانی که این مبارزات و اصلاحات منجر به تغییر در نظام‌ها، نهادها و سنت‌ها نشوند، زنان نجات نخواهند یافت.

برخی از این نهادها (مثلاً مدرسه، دولت و سازمان ملل متحد) ظاهر فریبنده دارند. در تمجید زنان هزاران آیت و حدیث، بسیار قانون و مقرر، محفل و پروژه دارند؛ حتی اعلامیه، کتاب و مقاله هم نشر می‌کنند، ولی در عمل مانع راه رشد و آزادی زنانند. مثلاً ملا در مدرسه می‌گوید بهشت زیر پای زنان است و ما ملاها بیشترین حق را به زن داده‌ایم. ولی هنگام توزیع مقام و صلاحیت می‌گوید زن ناقص‌العقل است و صلاحیت اداره و قضاوت و نمایندگی ندارد. دولت‌ها نیز قوانینی به ظاهر عادلانه برای حمایت از حقوق زنان معرفی می‌کنند، ولی در قوانین و مقررات دیگر امتیازات ویژه به مردان قایل می‌شوند یا در عمل موانع بسیار برای ورود زنان به امور اقتصادی، سیاسی و فرهنگی ایجاد می‌نمایند.

سازمان ملل متحد در نیم قرن گذشته حامی سازمان‌ها، احزاب و ائتلاف ارتجاعی در افغانستان بوده است. در کمپ‌های پاکستان برای دختران و زنان محروم بسکیت و شیر توزیع می‌کرد، گاهی برای آنان در هشت مارچ محفل نیز برگزار می‌نمود، اما کار اصلی‌اش حمایت نیروهای بنیادگرائی بود که زنان را انسان کامل نمی‌دانستند. سازمان ملل متحد در چاپ و نشر بدترین نصاب تعلیمی معاصر افغانستان به مجاهدین یاری رساند که در آن‌ها خشونت، تبعیض و مردسالاری رسماً تبلیغ می‌شد. سازمان ملل متحد برای تثبیت جایگاه سیاسی قومندان‌ها و متنفذان عقب‌مانده‌ای که با تعلیم و کار زنان مخالف بودند، بسیار تلاش و پول خرج کرد. مجاهدین و طالبان بدون حمایت سازمان ملل متحد نمی‌توانستند افغانستان را ویران کنند و این همه سال به عقب برگردانند. سازمان ملل متحد و سازمان‌های بین‌المللی دیگر وابسته به قدرت‌های جهان مانع اصلی رشد جامعه افغانستان بوده‌اند. بدون تغییر نقش این نهادهای غول‌آسا، تلاش‌های فردی و کوچک ما بسیار دیر به ثمر خواهد نشست و هر کدام ما برگ‌برگ و شاخه‌شاخه در هر جای رشد کرده و دوباره در باد پروژه‌های این غول‌ها نابود خواهیم شد.

امروز نیز سازمان ملل متحد در عمل حامی سنت‌های مردسالار و ارتجاعی در افغانستان است، اما در سخن گاه‌گاه و در حد اعلامیه و تعدادی پروژه‌های نمایشی از حقوق زنان و دختران نیز یاد می‌کند.